31/08/2021

Ziua Limbii Române: A fost serbată prima dată în Republica Moldova

În fiecare an, în data de 31 august, în România și Republica Moldova se sărbătorește Ziua Limbii Române. Frații basarabeni, care au avut mereu un cult pentru limba maternă, au fost cei care au instituit primii sărbătoarea, după o mobilizare democratică fără precedent realizată în 1989, anul căderii comunismului.

Astfel, în contextul mișcării de renaștere națională de la sfârșitul anilor 1980 din Republica Sovietică Socialistă Moldova, la Chișinău a avut loc Marea Adunare Națională de la 27 august 1989, la care au participat 750.000 de oameni – aproximativ a șasea parte din populația de atunci.

În cadrul adunării s-a propus declararea limbii române ca limbă de stat în republică și trecerea la grafia latină. La sesiunea Sovietului Suprem al republicii, desfășurată între 29 august și 1 septembrie 1989, după intense dezbateri, deputații români au reușit să impună limba română ca limbă de stat și adoptarea alfabetului latin.

Discuțiile cele mai aprinse au avut loc în data de 31 august, cand s-a votat și cea mai mare parte a legislației privitoare la limba de stat și la alfabet. Aceasta a făcut ca, începând din 1990, data să fie aleasă ca sărbătoare națională în Republica Moldova: Ziua Limbii Române. În România, ziua a fost declarată sărbătoare

națională abia în 2013.

La Chișinău, de Ziua Limbii Române, se depun flori la statuia lui Ștefan cel Mare și la busturile scriitorilor clasici ai limbii române și se organizează un concert în Piața Marii Adunări Naționale.

O explicație a venerației pe care basarabenii o au față de limba maternă este faptul că, timp de peste un secol înainte de Marea Unire, ei au fost sub ocupație țaristă și nu aveau nici școli, nici slujbe bisericești în limba română.

Paradoxal, aceasta le-a consolidat și mai mult conștiința națională și dorința de a cultiva limba maternă. În Basarabia s-au născut poetul Grigore Vieru și Părintele Alexei Mateeveci. Cel din urmă este autorul versurilor „Limba noastră”, cântec devenit imnul de stat al Republicii Moldova.

Evenimente în 2021
Anul acesta, Ziua Limbii Române este marcată în toată lumea de Institutul Cultural Român prin conferințe, concerte și recitări de poezie în română, precum și poeme românești traduse în alte limbi.

Ziua Limbii Române va fi marcată și la Cetatea Soroca, pe malul drept al Râului Nistru, unde Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” de la Chișinău, în colaborare cu Consulatul General al României la Bălți, Episcopia de Bălți și Direcția Învățământ Soroca vor premia câștigătorii concursului de creație literară „Limba Română este patria mea” (Nichita Stănescu).

Între timp, la București, Academia Română organizează marți dezbaterea „Statutul actual al limbii române”, la care participă acad. Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române, acad. Răzvan Theodorescu, Vicepreședintele Academiei Române, acad. Eugen Simion, Președintele Secției de Filologie și Literatură, și trei dintre cei mai mari lingviști români.

Limba română în lume
Limba română este o limbă romanică, din grupul italic al familiei de limbi indo-europene, prezentând multe similarități cu limbile franceză, italiană, spaniolă, portugheză, catalană și reto-romană.

Se estimează că 28 de milioane de oameni vorbesc româna pe Glob, din care 24 de milioane o au ca limbă maternă. Prin basarabenii deportați de sovietici, limba română a ajuns să se vorbească azi în țări ale Asiei Centrale precum Azerbaidjan, Kazahstan, Kârgâzstan, Tadjikistan și Turkmenistan.

Româna este și una din cele cinci limbi în care se oficiază slujbe în republica monastică din Muntele Athos.

Aproximativ 80% din populația Republicii Moldova vorbește limba română. Deși în unele medii încă se mai pretinde că ar exista o „limbă moldovenească” diferită de română, Acad. Alexandrina Cernov spune că nici lingviștii de la Moscova nu acceptă această teorie.

Bine de știut: dialecte vorbite în Balcani
Majoritatea lingviștilor romaniști consideră aromâna, meglenoromâna și istroromâna drept dialecte ale limbii române.

Aromâna, sau macedoromâna, este vorbită de aproximativ 250.000 de aromâni din Republica Macedonia de Nord, Albania, Grecia, Bulgaria, Serbia și România (mai ales în Dobrogea). Se presupune că despărțirea dintre limba aromână și dacoromână s-a produs între secolele al IX-lea și al XII-lea.
Meglenita, sau meglenoromâna, este vorbită pe o arie relativ mică în regiunea Meglen din sudul Peninsulei Balcanice. Se crede că meglenoromâna s-a separat mai târziu decât aromâna, și anume aproximativ în secolul al XIV-lea, motiv pentru care asemănarea cu limba română actuală este mai pregnantă.
Istroromâna, vorbită în câteva sate din nord-estul peninsulei Istria din Croația, prezintă asemănări evidente cu limba română. Comunitatea de istroromâni se pare că există în regiunea respectivă dinainte de secolul al XII-lea.

Sursa foto: Historia.ro
basilica.ro